

Archeologienota

Oostkamp, Albrecht
Rodenbachstraat

Deel 2: Programma van Maatregelen

Inhoud

1	Administratieve gegevens.....	1
2	Overzicht maatregelen.....	2
3	Gemotiveerd advies	3
3.1	<i>Bepalingen van de maatregelen.....</i>	<i>4</i>
3.1.1	Keuze onderzoeksmethode.....	4
4	Programma van Maatregelen	6
4.1	<i>Administratieve gegevens advieszone</i>	<i>6</i>
4.2	<i>Onderzoeksopdracht</i>	<i>6</i>
4.3	<i>Methodologie proefsleuvenonderzoek</i>	<i>8</i>
4.3.1	Implanting proefsleuven	8
4.3.1	Oppervlakte en dekkingsgraad onderzoek	8
4.3.2	Selectie vondsten.....	8
4.3.3	Staalname	8
4.3.4	Referentieprofielen	8
4.4	<i>Afwijkingen methodologie</i>	<i>9</i>
4.5	<i>Bijkomende maatregelen</i>	<i>9</i>
4.5.1	Rooien bebossing.....	9
4.6	<i>Potentieel vervolgtraject na archeologisch vooronderzoek</i>	<i>9</i>
5	Bibliografie.....	11

1 Administratieve gegevens

Algemeen

Naam site	Oostkamp, Albrecht Rodenbachstraat
Ligging	Albrecht Rodenbachstraat 42, gemeente Oostkamp, provincie West-Vlaanderen
Kadaster	Oostkamp 1 AFD, Percelen 250F2, 250T, 250X en 253F.
Projectnummer BAAC Vlaanderen	2026-0229
Uitgevoerd vooronderzoek	Bureauonderzoek (2026B54) Landschappelijk bodemonderzoek (2026B64)
Bewaarplaats archief	BAAC Vlaanderen bv

Actoren

Auteurs	Margot Vander Cruyssen & Antoine Anneessens
Betrokken actoren	Antoine Anneessens, Charlotte Desmet, Simon Verdegem & Margot Vander Cruyssen
Betrokken derden	nvt

Plangebied

Oppervlakte plangebied	Ca. 26.600 m ²
Oppervlakte advieszone	Ca. 4.200 m ²
Kartering gewestplan	0200 - gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut 0401 - gebieden voor dagrecreatie 0500 - parkgebieden

De gebruikte administratieve plannen zijn afkomstig uit de catalogus van Geopunt Vlaanderen¹ of het portaal Databank Ondergrond Vlaanderen², tenzij anders vermeld.

¹ GEOPUNT VLAANDEREN 2026 – administratief, historisch, orthofotografisch

² DATABANK ONDERGROND VLAANDEREN 2026 – geografisch

2 Overzicht maatregelen

Advies	Oppervlak / aantal	Tijdstip	Voorwaarde
Proefsleuven	Ca. 12,5% van 4.200 m ²		Aktename archeologienota Toegankelijkheid Terrein

3 Gemotiveerd advies

Naar aanleiding van een aanvraag bij een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen aan de Albrecht Rodenbachstraat te Oostkamp heeft BAAC Vlaanderen bv een archeologienota opgemaakt. Op het terrein zal door de initiatiefnemer een nieuwbouw gerealiseerd worden. De werken zullen een bepaalde impact hebben op het bodemarchief.

Tabel 1: Impactanalyse.

Ingreep	Oppervlakte	Diepte (incl. marge)
Afbraak zwembad	Ca. 1.800 m ²	405 cm -mv
Bouw nieuw zwembad	Ca. 1.600 m ²	160 cm -mv
Aanleg parkeerterrein	Ca. 5.600 m ²	90 cm -mv
Ontharding/aanleg groenzone	Ca. 2.800 m ²	Bestaande versterking

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kan niet met zekerheid gezegd worden of er archeologische waarden in het plangebied aanwezig zijn. Het plangebied werd niet specifiek bij naam vermeld in de historische bronnen.

Voor de oudere perioden (steentijden-metaaltijden-Romeinse periode) is er niets voorhanden wat betreft historische of archeologische bronnen die relevant zijn voor het plangebied. Binnen een straal van 1,5 km zijn echter talrijke meldingen en onderzochte sites gekend, wat wijst op een duidelijke archeologische rijkdom in de onmiddellijke omgeving.

Uit de **steentijden** zijn enkele losse vondsten of kleine vuursteenconcentraties gekend (CAI ID 206972, 211473, 218347, 224659). Er werden echter nog geen steentijdsites aangetroffen, ook ontbraken steentijdvondsten op sommige grotere opgravingssites zoals 't Zwarte Gat. De steentijdverwachting is bijgevolg eerder laag.

Sporen uit de **metaaltijden** zijn vastgesteld op meerdere sites in de directe omgeving, namelijk op de opgravingen in 't Zwarte Gat (CAI ID 73354), Fabiolaan (CAI ID 211473), Rodenbachsite (CAI ID 224659), Siemenslaan 5 (CAI ID 989311) en Fabiolaan-Molenwalstraat (CAI ID 990200). Daarnaast werden circulaire structuren op luchtfoto's waargenomen (CAI ID 154899-154904), mogelijk te interpreteren als grafheuvels, al blijft de datering onzeker. De aanwezigheid van metaaltijdsporen in combinatie met mogelijke grafmonumenten wijst op een reële, zij het verspreide occupatie in deze periode. Wat een matige verwachting geeft voor deze periode.

Ook **Romeinse** sporen werden aangetroffen op de sites van 't Zwarte Gat, Fabiolaan, Fabiolaan-Molenwalstraat en Rodenbachsite. Op deze laatste site werd o.a. een grafveld en wegtracé gevonden, wat een aanwijzing vormt voor een gevestigde nederzittingszone in de onmiddellijke omgeving. Aangezien grafvelden doorgaans buiten de bewoningskern lagen, is het mogelijk dat de eigenlijke nederzittingskern zich (gedeeltelijk) binnen of nabij het huidige plangebied bevindt. Dit geeft een matig tot hoge verwachting voor de Romeinse periode.

De **middeleeuwen** vormen duidelijk de sterkst vertegenwoordigde periode in de regio. Uit de volle middeleeuwen werd op de site 't Zwarte Gat een ontginningshoeve ("Einzelhöfe") met hoofd- en bijerven gevonden. In de Fabiolaan-Molenwalstraat werd een 12de-13de-eeuws boerenerf met drieschepig hoofdgebouw blootgelegd. In de Siemenslaan5 werd eveneens een hoofdgebouw en bijgebouw uit deze periode gevonden en op meerdere andere sites in de onmiddellijke omgeving werden bewoningssporen aangetroffen. Vervolgens zijn enkele walgrachtsites gekend: in de Boomgaardstraat, Stationsstraat, Fabiolaan 2 en Boudewijnlaan 27. Tenslotte wijst de Sint-Pieters-in-de-Bandenkerk (10de-11de eeuw) op een vroegmiddeleeuwse kern in de ruimere omgeving. De veelheid aan middeleeuwse erven, ontginningshoeves en omgrachte sites wijst op een intensief agrarisch gebruik van het landschap vanaf de volle middeleeuwen. Hierdoor is er een hoog verwachtingsprofiel voor de middeleeuwen met in het bijzonder voor volmiddeleeuwse rurale bewoningssporen.

Op verschillende sites in de omgeving werden sporen uit de **nieuwe en nieuwste tijd** aangetroffen waaronder: agrarische structuren, rabatten (o.a. Legendalesite), kuilen en perceelsstructuren. Deze

sporen passen binnen een voortgezet agrarisch gebruik van het landschap. De verwachting voor deze periode is matig (afhankelijk van mate van recente verstoring).

De regio rond het plangebied bestaat uit een combinatie van alluviale zones en dekzandruggen. Dergelijke licht verheven zandige zones in een natte omgeving zijn traditioneel aantrekkelijk voor bewoning vanaf de prehistorie tot in de middeleeuwen. Het plangebied situeert zich aan de voet van dergelijke dekzandrug, binnen een gelijkaardige context als de sites van 't Zwarte Gat en de Rodenbachsite. Indien de bodemopbouw relatief intact is, is de kans op goed bewaarde archeologische resten reëel. De bodem werd in een recent verleden echter meermaals geroerd door de aanleg en afbraak van een zwembad, tennisvelden en petanquebanen. In welke mate deze zaken eventueel aanwezig archeologische sporen verstoord hebben, is niet duidelijk.

De geplande werken bestaan uit de afbraak van het huidige zwembad en de bouw van een nieuw zwembad en parkeerterrein. De impact van deze werken en de impact van voorgaande constructies op de bodem was op basis van de bureaustudie alleen niet duidelijk. Vanwege de eerder hoge archeologische verwachting heeft verder onderzoek in het kader van de geplande werken een hoog potentieel op kennisvermeerdering.

Omwille van deze reden werd een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd. Ter hoogte van boring 4 is de bodem slecht bewaard. De bodem is er namelijk verstoord tot in het tertiair materiaal.

Bij boring 1, 2 en 3 werden AC-profielen waargenomen. Aangezien de verstoring reikt tot in het herwerkt tertiair materiaal wordt de bodembewaring geacht op matig slecht. Echter is de verstoring niet zo heel diep en kan een archeologisch vlak zich al situeren vanaf een diepte van 70 cm. Daarom is de bewaring hier slechts matig slecht en niet slecht. Hier blijven diepere grondsporen mogelijk. Bij boring 3 werd bovendien een diepere AC-horizont waargenomen. Deze stabilisatiehorizont is echter te oud om menselijke vondsten in terug te vinden. Dit vormt dus geen apart archeologisch vlak. Er worden dus geen steentijdgevoelige zones in het plangebied verwacht. Echter blijft de kans hoog op het aantreffen van archeologie in de vorm van diepere grondsporen. Er wordt verder archeologisch onderzoek aanbevolen in de vorm van proefsleuven.

3.1 Bepalingen van de maatregelen

3.1.1 Keuze onderzoeksmethode

Aangezien diepere grondsporen niet uitgesloten kunnen worden, wordt een proefsleuvenonderzoek aanbevolen. Er zijn geen steentijd gevoelige zones in het plangebied. Enkel de zone waar een nieuwe parking gepland wordt, wordt weerhouden voor verder vooronderzoek. Ter hoogte van het nieuwe zwembad worden geen sporen meer verwacht vanwege de aangetroffen verstoring tot in het tertiair moedermateriaal (zie boring 4). De afbakening van de verstoorde zone valt zeer waarschijnlijk nagenoeg volledig samen met de inplanting van het nieuwe zwembad (zie syntheseplan hoofdstuk 3 in Verslag van Resultaten). Ook ter hoogte van het huidige zwembad worden geen sporen meer verwacht door de impact van het gebouw dat een verstoringsdiepte tot minstens 3,60 m-mv bereikt. Vanwege de aanwezigheid van verschillende leidingen en riolering vervalt een strook in het zuiden van de nieuwe parking.

In totaal wordt een zone van ongeveer 4.200 m² afgebakend voor verder vooronderzoek.

Tabel 2: Overzicht van de keuze onderzoeksmethode

Methode	Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Motivaties
Proefsleuvenonderzoek	Ja	Ja	Ja	Ja	Dit onderzoek is noodzakelijk om de aanwezigheid van sporensites na te gaan.

4 Programma van Maatregelen

4.1 Administratieve gegevens advieszone

Naam site	Oostkamp, Albrecht Rodenbachstraat		
Ligging	Albrecht Rodenbachstraat 42, gemeente Oostkamp, provincie West-Vlaanderen		
Kadaster	Oostkamp 1 AFD, Percelen 250F2		
Coördinaten	Noordwest:	x: 71306,20	y: 205943,31
	Noordoost:	x: 71382,33	y: 205943,31
	Zuidwest:	x: 71306,20	y: 205840,12
	Zuidoost:	x: 71382,33	y: 205840,12
Oppervlakte advieszone	4.200 m ²		

4.2 Onderzoeksoopdracht

Figuur 1: Plangebied en advieszone weergegeven op de GRB-basiskaart met aanwezige leidingen.

De doelstellingen van het verder vooronderzoek zijn dezelfde als de algemene doelstellingen van een vooronderzoek, zijnde het vaststellen van de aan- of afwezigheid van een archeologische site en de karakteristieken en bewaringstoestand van deze site, alsook een analyse van de relatie met het landschap, de waarde en de impact van de geplande werken.

Bij de uitvoering van het verder vooronderzoek dienen onderstaande onderzoeksvragen behandeld te worden.

Bodem en paleolandschap

- Welke bodemhorizonten worden in de profielen aangetroffen en wat is de genese ervan? Welke zijn de bodemprocessen die hiermee geassocieerd worden?
- Vertegenwoordigen deze horizonten relevante archeologische niveaus?
- Indien deze horizonten relevante archeologische niveaus omvatten:
 - o Wat is de aard van dit niveau?
 - o Heeft dit niveau een duidelijke begrenzing?
 - o Wat is de bewaringstoestand van dit niveau?
 - o Wat is de impact van de geplande graafwerken op dit niveau?

Sporenbestand

- Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving.
- Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?
- Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?
- Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?

Verder archeologisch onderzoek

- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maatregelen behoud in situ)?
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet in situ bewaard kunnen blijven:
 - o Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?
 - o Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek?
 - o Welke vragenstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?
 - o Zijn voor de beantwoording van deze vragenstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

4.3 Methodologie proefsleuvenonderzoek

Voor de *algemene bepalingen* wordt verwezen naar de desbetreffende hoofdstukken in de Code Goede Praktijk.³ De specifieke methodologie wordt hier verder toegelicht.

4.3.1 Inplanting proefsleuven

De methode van parallelle proefsleuven wordt gebruikt. Over het terrein worden systematisch parallelle proefsleuven van ca. 1,80 - 2 m breed aangelegd met een tussenafstand van maximaal 15 meter. Rekening houdend met vorm van het onderzoeksterrein worden de proefsleuven parallel met de lange zijde gelegd. De precieze locatie van bijkomende kijkvensters bij deze proefsleuven is vrij te bepalen op basis van het aangetroffen sporenbestand.

4.3.1 Oppervlakte en dekkingsgraad onderzoek

Er wordt 261 lopende meter proefsleuven ingepland, goed voor 522 m² onderzochte oppervlakte. Het totale terrein is 4.200 m² groot. Op deze manier wordt met de proefsleuven 12,4 % van het terrein onderzocht. De bedoeling is om met de proefsleuven en de kijkvensters ca. 12,5% van het terrein te onderzoeken.

4.3.2 Selectie vondsten

Alle vondsten die tijdens de aanleg van de proefsleuven en het opschaven, couperen en afwerken van de sporen worden aangetroffen, worden verzameld en geregistreerd. Bij relevante archeologische sporen of bodemeenheden wordt daarenboven actief op zoek gegaan naar vondsten. Enkel in sporen met een duidelijk recente ouderdom worden niet alle vondsten systematisch ingezameld.

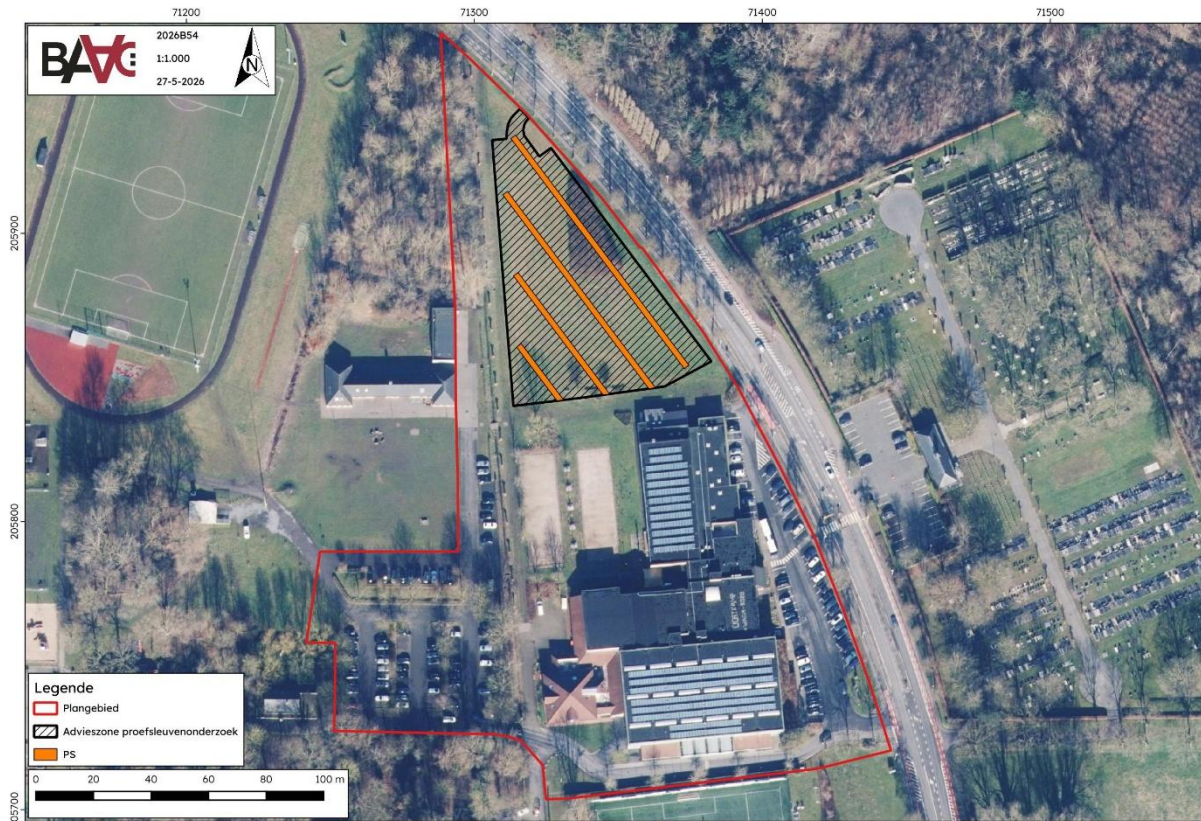
4.3.3 Staalname

Er worden in regel geen stalen genomen tijdens het onderzoek. Enkel gevoelige en relevante archeologische sporen of bodemeenheden worden indien gewenst bemonsterd. Deze bemonstering kadert echter niet binnen het beantwoorden van de onderzoeksvraagstelling zoals geformuleerd in de onderzoeksvragen. Dergelijke staalname en mogelijke verdere analyse van deze stalen dient dan ook bijkomend gemotiveerd te worden en gekaderd te worden binnen bijkomende onderzoeksvragen.

4.3.4 Referentieprofielen

Tijdens het proefsleuvenonderzoek worden profielen geregistreerd, teneinde een zo representatief mogelijk beeld te bekomen van de bodemkundige en quartairgeologische opbouw van het plangebied. Rekening houdende met de natuurlijke, archeologische en technische omstandigheden worden deze profielen gelijkmatig over de hele site verspreid. Indien de veldwerkleider het noodzakelijk acht, of wanneer een afwijkende bodemopbouw wordt waargenomen wordt een representatieve selectie als referentieprofiel beschreven. Deze worden per laag of horizont lithologisch en bodemkundig beschreven. Belangrijke bodemeigenschappen, zoals textuur, oxidoreductie, kalkgehalte, biologische processen, chemische processen, mineralogische processen en bodemhorizonten werden gedetermineerd en beschreven. De beschrijving van de profielen gebeurde conform de FAO guidelines for soil description en de Code van Goede Praktijk. De aangetroffen bodems worden gedetermineerd conform het Belgisch bodemclassificatiesysteem.

³ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2021.

Figuur 4: Inplanting proefsleuven.

4.4 Afwijkingen methodologie

In regel worden alle in dit Programma van Maatregelen geadviseerde onderzoeken uitgevoerd zoals voorgeschreven in de Code van Goede Praktijk en zoals voorgesteld in de specifieke methodologie. Indien bepaalde omstandigheden een afwijkende methodologie of techniek vereisen, wordt dit door de erkende archeoloog gemotiveerd in het Verslag van Resultaten van de nota.

4.5 Bijkomende maatregelen

4.5.1 Rooien bebossing

Het rooien van de bomen in de advieszone vervolgonderzoek kan voorafgaand aan het archeologisch onderzoek enkel gebeuren tot op maaiveldniveau. Hierbij mag enkel gekapt worden tot maximaal aan het maaiveld. Het uittrekken, ontstronken, uittrezen of andersoortig verwijderen van de wortels is niet toegestaan voorafgaand aan het archeologisch onderzoek. Indien het noodzakelijk is voor het archeologisch onderzoek kunnen deze verwijderd worden gedurende het archeologisch onderzoek, na advies van de uitvoerende archeoloog en al dan niet onder begeleiding hiervan.

4.6 Potentieel vervolgtraject na archeologisch vooronderzoek

Op basis van het uitgevoerde archeologisch vooronderzoek zijn diverse vervolgstappen mogelijk:

Vrijgave

Wanneer het archeologisch potentieel van het terrein volledig behaald werd, kan een vrijgave geadviseerd worden. Er is in dit geval in het kader van de geplande werken geen bijkomende kenniswinst te behalen door middel van verder onderzoek.

Opgraving

Wanneer nog kennisvermeerdering mogelijk is na het reeds uitgevoerde vooronderzoek, is verder onderzoek nuttig. De vastgestelde archeologisch waardevolle zones van het plangebied zullen geadviseerd worden voor opgraving, wanneer deze verstoord zullen worden bij de uitvoering van de geplande werken. De rapportage hiervan en het natuurwetenschappelijk onderzoek na afloop van de opgraving maakt deel uit van het archeologisch traject.

Behoud in situ

Behoud in situ kan plaatsvinden wanneer de geplande werken de aanwezige waardevolle archeologisch resten niet bedreigen of in zulke mate kunnen aangepast worden, zodanig dat dit behoud kan gegarandeerd worden. Het advies voor behoud in situ omvat een duidelijke beschrijving van de maatregelen die hiervoor noodzakelijk zijn.

Een combinatie van voorgaande opties

Het plangebied kan opgedeeld worden in zones, waarbinnen verschillende van bovenstaande adviezen van toepassing zijn. De opdeling wordt in het eindadvies duidelijk opgemaakt en in kaart gebracht en een programma van maatregelen voor elk van deze zones wordt opgesteld.

De keuze van het vervolgtraject wordt op basis van al het uitgevoerde archeologisch vooronderzoek gemaakt, beschreven en gemotiveerd in de nota, die in akte genomen dient te worden. Indien uit het vooronderzoek met ingreep in de bodem blijkt dat een opgraving noodzakelijk is, dient dus rekening gehouden te worden met de uitvoering van deze opgraving, alsook de uitwerking van de opgravingsresultaten, het uitvoeren van natuurwetenschappelijk onderzoek en conservatie en restauratie. De specifieke invulling van de uitwerking van de opgravingsresultaten, van het natuurwetenschappelijk onderzoek en van de conservatie en restauratie zullen in het programma van maatregelen van de nota van het onderzoek in uitgesteld traject worden vastgelegd. Verder onderzoek in de vorm van een opgraving kan pas uitgevoerd worden, wanneer de vergunning voor de geplande werken verleend werd en na het uitvoeren van de melding aanvang onderzoek door de erkende archeoloog.

5 Bibliografie

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2021. *Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren* (versie 4.0), Brussel. Available at: https://www.onroerenderfgoed.be/sites/default/files/2019-03/CGP_V4_geen_TC_20190322.pdf.

DATABANK ONDERGROND VLAANDEREN, 2026. Portaal. Available at: <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/>.

GEOPUNT VLAANDEREN, 2026. Catalogus. Available at: <https://www.geopunt.be/catalogus>.